

Numirea în funcție a Avocatului Poporului pentru Drepturile Copilului, Ecaterina Burlacu a fost declarată neconstituțională

Astăzi, Curtea Constituțională a emis o hotărâre prin care a admis sesizarea privind declararea neconstituționalității hotărârii nr. 140 din 3 iulie 2015, despre numirea Avocatului Poporului pentru Drepturile Copilului și a declarat hotărârea neconstituțională.

Vedeți mai jos Avizul prezentat de către Asociației Promo-LEX.

Nr. 374 din 15 iulie 2015

A V I Z

la sesizarea prezentată în conformitate cu art. 25 l. g din Legea nr. 317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și art. 38 al. 1 l. g și 39 din Codul jurisdicției constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995

Asociația "Promo-LEX" este o organizație non-guvernamentală, apolitică, nonprofit și își desfășoară activitatea pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Misiunea asociației este de a contribui la dezvoltarea democrației în Republica Moldova, prin promovarea și apărarea drepturilor omului, monitorizarea proceselor democratice și consolidarea societății civile. Asociația "Promo-LEX" este membră al Federației Internaționale a Drepturilor Omului și este membră cu statut consultativ la ECOSOC, mecanism în cadrul ONU.

La data de 14 iulie 2015, în adresa Asociației a parvenit

solicitarea Curții Constituționale a R. Moldova nr. PCC-01/31a – 200 privind expunerea poziției Asociației „Promo-LEX” în legătură cu Sesizarea nr.004 din 10 Iulie 2015 despre controlul constituționalității Hotărârii Parlamentului R. Moldova nr.140 din 03 Iulie 2015 privind numirea în funcție a d-nei Burlacu Ecaterina în calitate de Avocat al Poporului pentru Drepturile Copilului.

Reafirmând principiile de bază stabilite în Declarația Universală a Drepturilor Omului privind demnitatea și valoarea persoanei umane și obligațiile asumate de state de a promova în colaborare cu Organizația Națiunilor Unite respectul universal și efectiv față de drepturile omului și libertățile fundamentale, precum și respectarea lor universală și efectivă dar și principiile stabilite în Convenția cu privire la Drepturile Copilului și îndeosebi că copilul are nevoie de protecție și îngrijire specială, așa cum a fost enunțat în Declarația de la Geneva din 1924 privind drepturile copilului și în Declarația drepturilor copilului, adoptată de Adunarea Generală la 20 noiembrie 1959, Asociația "Promo-LEX", în limita informațiilor și expertizei de care dispune, comunică Curții următoarele:

Instituția Avocatului Poporului urmează să asigure respectarea drepturilor și libertăților omului în societate. Gradul înalt de independență și atribuțiile cu care acesta este investit îi oferă Avocatului Poporului prerogative importante în promovarea și respectarea drepturilor omului. Pentru a asigura exercitarea acestor prerogative, Avocatul Poporului, în spiritul Principiilor Fundamentale ale Drepturilor Omului incluse în Actele Internaționale la care s-a făcut trimitere mai sus, urmează să dea dovadă de **experiență profesională demonstrată în apărarea drepturilor omului**, reputație ireproșabilă, o bună cunoaștere a domeniului și în special **notorietate în domeniul apărării drepturilor omului**.

Considerăm că aceste calități urmează să fie caracteristici obligatorii și pentru un Avocat al Poporului specializat în

apărarea drepturilor copilului. În situația în care drepturile copilului sunt încălcate în masă în Republica Moldova, sub aspectul discriminării, supunerii abuzului sexual, aplicării violenței în familie, neasigurarea dreptului la acces la o instanță și o mulțime de alte încălcări, considerăm deosebit de important anume elementul de **specializare** a pretendentului la funcția de Avocat al Poporului pentru Drepturile Copilului.

Considerăm că în această funcție urmează a fi aleasă o persoană deja formată în domeniul dat și nu în curs de specializare.

Mai mult ca atât, considerăm că legiuitorul la stabilirea criteriilor de selectare a fost destul de succint și laconic, inserând cerințele obligatorii pentru suplinirea acestei funcții. Spre deosebire de alte funcții care pot fi alese la discreția parlamentarilor, în cazul Avocatului Poporului nu poate fi admis principiul de oportunitate sau de voință politică decât doar sunt respectate aceste cerințe.

Cu referință la aspectul de notorietate în domeniul drepturilor omului vom face referință la prevederile Rezoluției nr. A/RES/53/144, din 9 decembrie 1998, a Adunării Generale a ONU privind declarația despre Apărătorii Drepturilor Omului. Declarația în cauză descrie care sunt activitățile în domeniul drepturilor omului și care nu vor fi reiterate în acest aviz. Prin urmare trebuie analizată experiența persoanei reieșind din aceste criterii pentru a stabili dacă persoana dispune de notorietate în domeniul drepturilor omului sau nu.

După cum a stabilit Curtea Constituțională în alte Hotărâri, în mod special cele cu privire la principiile de funcționare a avocaturii (a se vedea Hotărârea nr. 3 din 10.02.2011), limitările de reprezentare răspund unor rațiuni de natură obiectivă, având drept scop de a face ordine într-un domeniu de importanță majoră pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Având în vedere competențele funcționale și atribuțiile de reprezentare a

Avocatului Parlamentar, urmează a se reține faptul că notorietatea și cunoștințele de specialitate constituie elemente decisive pentru alegerea în funcția respectivă.

În rezultatul analizei CV-ului, prezentării sale publice și a altor informații disponibile referitoare la activitatea Dnei Ecaterina Burlacu, considerăm că aceasta nu corespunde criteriilor descrise mai sus. În special, dumneaei nu posedă experiența profesională necesară demonstrată **în domeniul apărării drepturilor copilului în special și a drepturilor omului în general**, nu a fost implicată plenar în activități de apărare a drepturilor fundamentale și respectiv nu poate fi considerată ca o persoană cu notorietate în domeniu. Totodată Asociația "Promo-LEX" nu contestă capacitățile profesionale generale ale Dnei Ecaterina Burlacu, însă considerăm că acestea nu sunt relevante pentru funcția de Avocat al Poporului, specializat în apărarea drepturilor copilului.

Prin urmare, considerăm că Sesizarea nr.004 din 10 Iulie 2015 despre controlul constituționalității Hotărârii Parlamentului R. Moldova nr.140 din 03 iulie 2015 privind numirea în funcție a Dnei Burlacu Ecaterina urmează a fi interpretată în strictă conexiune cu principiul statului de drept și valoarea supremă a drepturilor și libertăților fundamentale, stabilite în Articolul 1, alineatul 3 al Constituției.

Aceleași principii sunt stabilite și în Preambulul Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului și Libertăților fundamentale *"Reafirmând atașamentul lor profund față de aceste libertăți fundamentale care constituie temelia însăși a justiției și a păcii în lume și a căror menținere se bazează în mod esențial, pe de o parte, pe un regim politic cu adevărat democratic, iar pe de altă parte, pe o concepție comună și un respect comun drepturilor omului din care acestea decurg"*.

În acest sens, considerăm că numirea în funcție de Avocat al Poporului a unei persoane care nu întrunește condițiile legale

(în speță, Articolul 6 al Legii 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului) subminează principiile democrației și a statului de drept. Promovarea în această funcție deosebit de importantă pentru asigurarea respectării drepturilor omului ca și valori fundamentale, a unei persoane ce nu întrunește condițiile necesare de experiență și notorietate poate compromite principiile legalității, egalității, imparțialității, transparenței, echității sociale, și democrației în baza cărora activează Avocatul Poporului.

Cele menționate mai sus pot duce la compromiterea imaginii instituției Avocatului Poporului *per se*. Un astfel de efect este impardonabil și inacceptabil într-o societate democratică.